

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1906.

Första Kammaren.

N:o 1.

Sedan i kraft af § 49 regeringsformen och § 2 riksdagsordningen Riksdagen sammankommit till lagtima möte här i hufvudstaden måndagen den 15 januari 1906, sammanträdde Riksdagens Första Kammare i den uti Riksdagens hus för kammaren anordnade samlingssal samma dag

måndagen den 15 januari

kl. 11 f. m.

Hans excellens friherre von Essen framträdde till talmansbordet och yttrade:

Återigen har jag den ärofulla plikten att hälsa Eder, kamrater ledamöter af Första Kammaren, välkomna och får härmed förklara kammarens sammanträden öppnade.

Sedan herr ordföranden därefter intagit talmansplatsen, tillkännagaf herr ordföranden, att han på grund af bestämmelsen i 1 § 2 mom. af kammarens ordningsstadga anmodat kanslissekreteraren C. F. Vougt att, till dess sekreterare blifvit utsedd, föra kammarens protokoll, äfvensom att herr ordföranden för tillfället anställt kanslibiträden och vaktbetjäning till erforderligt antal.

Upplästes följande från kungl. justitiedepartementet ankomna handlingar:

Protokoll, hållet inför hans excellens herr statsministern och chefen för kungl. justitiedepartementet den 12 januari 1906.

På grund af stadgandet i § 32 riksdagsordningen hade hans excellens herr statsministern och chefen för kungl. justitiedepartementet anmodat tre bland de af Riksdagen valda fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret att närvara vid den granskning af riksdagsmannafullmakter, som jämlikt riksdagsordningens nämnda paragraf bör före Riksdagens sammanträde äga rum.

I anledning här af funno sig nu af de utaf Riksdagen valda fullmäktige i riksbanken herrar vice ordföranden bland fullmäktige, filosofie doktorn H. R. Törnebladh, filosofie doktorn S. G. von Friesen och fabriksidkaren R. Almström samt af fullmäktige i riksgäldskontoret herrar ordföranden bland fullmäktige, juris doktorn P. A. H. Cavalli, kamreraren V. L. Moll och byråchefen A. Hammarström.

Det tillkännagafs, att fullmakt för ledamot af Första Kammaren inkommit för grosshandlaren Gustaf Boman, hvilken vid val, som den 28 december 1905 hållits i Göteborgs stad, blifvit utsedd till ledamot af sagda kammare för en tid af nio år från nämnda dag. Vid granskning af denna fullmakt förekom icke någon anmärkning mot densamma.

Härom skulle genom protokoll underrättelse meddelas Första Kammaren, hvarjämte fullmakten skulle till kammaren öfverlämnas.

Enligt uppdrag

Carl Berg.

Förteckning å de ledamöter af Riksdagens Första Kammare, för hvilka efter 1905 års andra urtima riksdags avslutande fullmakter till kungl. justitiedepartementet inkommit:

Göteborgs stad . . . Grosshandlaren *Gustaf Boman.*

Enligt § 2 i ordningsstadgan för kammaren anställdes upprop af kammarens ledamöter, hvarvid såsom frånvarande antecknades:

herr *Boström, Filip,*
 » *Fosser,*
 friherre *Palmstierna,*
 herr *Lilliesköld,*
 » *von Oelreich,*
 » *Stephens,*
 » *Hasselrot,*
 friherre *Rappe,*
 herr *Dieden,*
 » *Nordenfalk,*
 » *Pettersson, Fredrik Emil,*
 » *Billing,*
 » *Blomberg,*
 grefve *Sparre,*
 herr *Hägglund,*
 » *Tamm, Hugo,*
 » *von Stapelmohr,*
 » *Hedborg,*
 » *Husberg.*

Af ofvan upptagna, såsom frånvarande antecknade ledamöter hade friherre *Palmstierna*, herrar *Lilliesköld* och *von Oelreich*, friherre *Rappe* samt herr *Husberg* anmält förhinder att denna dag tillstädeskomma, hvarjämte upplästes följande ingifna läkarbetyg:

Att landshöfding *F. A. Boström*, som ännu ej är fullt återställd efter genomgången sjukdom, är förhindrad infinna sig vid riksdagens öppnande, intygas på heder och samvete.

Nyköping den 11 januari 1906.

B. Bergenhem.

Lasar. läkare.

Att konsul *J. H. Dieden* i följd af akut luftrörskatarr är oförmögen att under de närmaste dagarne afresa till Stockholm, intygas.

Malmö den 13 januari 1906.

P. A. Cronberg.

Legit. läkare.

Att ledamoten af Riksdagens Första Kammare, Ridd. o. K. af Kungl. Maj:ts orden m. m., herr grefve *Gustaf Sparre*, på grund af luftrörskatarr (Bronchitis acuta), är förhindrad att bevista Riksdagens förhandlingar under de första dagarna af årets riksdag, intygas härmed på heder och samvete.

Mariedal den 13 januari 1906.

A. H. Christenson.

Regementsläkare, förste stadsläkare.

Att riksdagsmannen af Första Kammaren, häradshöfdingen *Axel Hedborg* från Skellefteå den 11 januari af undertecknad opererades för en tumör i nacken (Lipoma nuchæ), hvarföre han under några dagar framåt är förhindrad att afresa till Stockholm, varder härmed på begäran intygadt.

Skellefteå den 12 januari 1906.

Knut Dillberg,

t. f. lasarettsläkare.

Herr ordföranden meddelade, att till kammarens förfogande öfverlämnats, bland annat, 148 inträdesbiljetter till rikssalen vid riksdagens öppnande, samt att herr ordföranden låtit genom kammarens kansli tillhandahålla dessa biljetter åt kammarens ledamöter.

Hans excellens herr statsministern Staaff, som nu inträdde, erhöll på begäran ordet och yttrade:

Herr ålderspresident! På nådigt uppdrag får jag till herr ålderspresidenten och kammaren öfverlämna Kungl. Maj:ts öppna

bref angående förordnande af talman och vice talman i kammaren.

Detta öppna bref har följande lydelse.

Härefter uppläste herr statsministern ifrågavarande kungl. bref, enligt hvilket förordnats till talman ledamoten af kammaren grefve Sparre och till vice talman ledamoten af kammaren herr Lundeberg.

Hans excellens friherre von Essen yttrade till herr statsministern:

Första Kammaren anhåller, att eders excellens behagade inför Hans Majestät Konungen framföra kammarens undersåtliga vördnad.

Hans excellens friherre von Essen öfverlämnade ordförandeklubban till herr vice talmannen med dessa ord:

Herr vice talman! Då vi i dag sakna vår vördade och älskade talman från föregående riksdagar, är det dock en stor glädje för Första Kammaren att få öfverlämna denna talmansklubba i edra erfarna händer. Ni vet, att ni äger kammarens förtroende i fullaste mått; och herr vice talman, ni vet äfven, att ni med kammarens ledamöter är bunden i oupplösliga band af tillgifvenhet och tacksamhet.

Med dessa ord anhåller jag att här få öfverlämna denna talmansklubba i edra händer.

Herr vice talmannen, som nu intog talmansplatsen, yttrade följande hälsningsord till kammaren:

Mina herrar! Då vi nu åter mötas för fullgörande af de viktiga värf, som oss åligga, beklaga vi alla djupt, att icke i talmansstolen återfinna den man, som under en lång följd år med sådan heder intagit densamma, på hvilkens oväld och skicklighet vid ledningen af våra förhandlingar vi haft så många för oss dyrbara bevis, till hvilken vi äro och alltid varit knutna med vördnadens, tillgifvenhetens och tacksamhetens band.

Lifligt önska och hoppas vi, att grefve Sparres sjukdom måtte vara snart öfvergående och att vi snart måtte få återse vår afhållne, högt värderade talman.

För egen del, mina herrar, beder jag få framföra ett värdsamt tack för den vänliga hälsning, som nyss blifvit mig ägnad genom herr ålderspresidenten; och jag utbeder mig kammarens stöd och förtroende under den, som jag hoppas, kortvariga tid, som jag kommer att företräda kammarens talman.

Herr vice talmannen anmälde, att någon ansökning till sekreterarebefattningen hos kammaren icke inkommit, och hemställde, huruvida kammaren behagade genast företaga val af sekreterare.

Sedan denna hemställan besvarats med ja, företogs valet och befanns efter valförrättningens slut hafva blifvit till sekreterare utsedd kanslirådet A. von Krusenstjerna med samtliga afgifna, eller 109 röster.

Kanslirådet von Krusenstjerna fick nu företräde, underrättades att han blifvit af kammaren vald till sekreterare och öfvertog protokollsföringen.

In fidem.

C. F. Vougt.

Herr vice talmannen yttrade, att han efter samråd med Andra Kammarens talman finge föreslå, det Första Kammaren ville besluta att vid sitt sammanträde under morgondagen välja fyra ledamöter för att jämte talmannen tillsätta kammarens kansli och vaktbetjäning.

Detta förslag antogs.

Tillkännagafs, att Kungl. Maj:t genom offentligt anslag i nåder bjudit och kallat Riksdagens ledamöter att denna dag kl. 1 e. m. infinna sig i slottskapellet samt efter förrättad gudstjänst begifva sig till rikssalen för att där inhämta hvad Kungl. Maj:t hade att meddela Riksdagen.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *Fahlbeck* till utgången af innevarande januari månad.

Sedan kammaren, hvars sammanträde på hemställan af herr vice talmannen kl. 11,³⁴ f. m. ajournerats, åter sammanträdte kl. 12,⁴⁰ e. m., afgingo herr vice talmannen och kammarens ledamöter till slottskapellet, där riksdagspredikan hölls af pastoratsadjunkten C. A. Rehn. Efter gudstjänstens slut begaf kammaren sig till rikssalen, där äfven Andra Kammaren infann sig.

Hans Majestät Konungen kom tillstädes och öppnade riksdagen med det i protokollsbihanget införda tal, hvarefter hans excellens herr statsministern Staaff uppläste Kungl. Maj:ts berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista lagtima riksdags sammanträde sig tilldragit.

Herr vice talmannen framträdde därpå och yttrade:

Allernådigste konung, Eders Majestät!

Det nyss flydda året, rikt på världshistoriska tilldragelser, som haft ingripande betydelse för länders och folks öden, var äfven för vårt land ett märkesår, hvars betydelsefulla innebörd aldrig skall förgätas af det släkte, som nu lefver, eller af släkten, som efter oss komma skola.

Men från denna pröfningens tid står dock för oss fram ett ljusst, ett härligt minne. En solstråle bröt fram genom mörkret. Den väckte till lif känslor, som funnos, men som delvis lågo slumrande. Det var fosterlandskärlekens heliga eld, som lågade upp, som tändes i tider af oro och bekymmer för konung och land, som samlade Sveriges folk i enig samverkan till bevarande af hvad för ett folk, liksom för den enskilde, är det dyrbaraste: dess ära, dess själfaktning, dess tro på sig själf.

Detta det flydda årets för oss bästa minne — så gärna vilja vi hoppas och tro, att det måtte varsla godt för kommande tider, att det måtte varda en ledstjärna, som lyser oss äfven vidare, som leder till samling i det allvarsarbete, som af oss kräfves för att vi må kunna allsidigt pröfva, må kunna till vårt lands bästa framföra och tillgodogöra de nyttiga uppslag och spörsmål, som den på lifvets alla områden ständigt fortgående utvecklingen för med sig, att vi må kunna bringa de stora inre frågor, som närmast stå på dagordningen, till för vårt lands framtid välsignelsebringande lösning.

Att i möjligaste mån medverka till vinnande af detta höga mål skall förvisso vara Första Kammarens sträfvan vid det riksmöte, som nu tager sin början.

Under uttalande af sin underdåniga vördnad, sin trofasta tillgifvenhet för konung och konungahus, anhåller Riksdagens Första Kammare att i Eders Majestäts ynnest få vara innesluten.

Sedan Andra Kammarens talman därpå i denna kammares namn till Hans Majestät Konungen framfört Andra Kammarens undersåtliga vördnad, fingo talmännen hvardera mottaga ett exemplar af Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof, hvarefter ceremonien å rikssalen afslutades och Första Kammaren enligt beslut, fattadt före af-tågandet från samlingsrummet, åtskildes vid utgången från kungl. slottet kl. 3,15 e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.

Tisdagen den 16 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 1 e. m.; och dess förhandlingar leddes af herr vice talmannen.

Friherre *Palmstierna* och herr *Pettersson, Fredrik Emil*, anmälde, att de anländt till riksdagen.

Företogs val af fyra ledamöter för att jämte talmannen tillsätta kammarens kansli och vaktbetjäning; och befunnos efter valförrättningens slut därtill hafva blifvit utsedde:

herr <i>Anderson, F. A.</i> ,	med 83 röster
» <i>Cavalli</i>	» 83 »
» <i>Lundeberg</i>	» 83 »
» <i>Åkerman</i>	» 83 »

Föredrogs och bordlades Kungl. Maj:ts nästlidne dag på rikssalen öfverlämnade nådiga proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof.

Föredrogs och lades till handlingarna Kungl. Maj:ts på rikssalen upplästa berättelse om hvad i rikets styrelse sedan sista lagtima riksdags sammanträde sig tilldragit.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet Riksdagens år 1905 församlade revisorers berättelse angående riksbanken.

Grefve *Wachtmeister, Axel*, väckte en motion, n:o 1, om anslag till undersökning i fråga om beredande af ytterligare ett inlopp för större krigsfartyg till Karlskrona örlogshamn.

Motionen blef på begäran bordlagd.

Justerades två protokollsutdrag för denna dag.

Herr vice talmannen yttrade, att han, efter samråd med Andra Kammarens talman, finge föreslå, att Första Kammaren ville besluta att onsdagen den 17 i denna månad företaga val af dels tre ledamöter för att deltaga i talmansöfverläggningarna, dels ock två ledamöter för att hafva inseende öfver Riksdagens kansli.

Detta förslag antogs.

På framställning af herr vice talmannen beslöts, att den under dagen bordlagda motionen skulle på föredragningslistan till morgondagens sammanträde sättas främst bland de på bordet hvilande ärendena.

Kammaren åtskildes kl. 1,²⁰ e. m.

In fidem

A. v. Krusenstjerna.
